

EL 9 NOU publicarà cada setmana, fins al 14 de juny, un article d'arquitectes de prestigi

Vic prepara un gran debat sobre l'arquitectura després de la crisi

Vic

Jordi Vilarrodà

Els arquitectes catalans debaten a Vic el moment actual de la professió i el paper que ha de tenir l'arquitectura en el moment de la postcrisi immobiliària. Serà en unes jornades –sota el títol de Debats Transversals d'Arquitectura– que tindran lloc entre els dies 14 i 22 de juny, en el marc de Vic, Capital de la Cultura Catalana 2016 i del mes dedicat a l'arquitectura, organitzades des de l'Ajuntament i la delegació d'Osona del Col·legi d'Arquitectes.

El debat vol plantejar “que l'arquitectura és més que la construcció d'edificis”, diu l'arquitecta Anna Rovira, de la junta de la delegació, que ha coordinat la preparació

de les jornades. “La gent l'ha avorrida, pot pensar que l'arquitectura és fer edificis que cridin l'atenció i no tractar de problemes tan pròxims com el de l'habitatge”. Ara que el món de la construcció està en un punt d'inflexió, “és un bon moment per veure si realment estem en una nova dinàmica”. Les jornades, però, no es limiten als arquitectes o sectors més o menys propers, i s'hi conviden també el mateix sector de la construcció, propietaris i ciutadans en general. “Tots vivim l'arquitectura en el nostre dia a dia, i per això tots en podem parlar”, explica Rovira. La pregunta fonamental és ara: “L'arquitectura pot ajudar la gent?”.

En la primera sessió de les jornades, el dia 14 de juny, s'inaugurarà una exposició

dels treballs realitzats per alumnes de la Facultat d'Arquitectura de la Universitat Rovira i Virgili, situada a Reus, sobre el centre històric de Vic. Els debats, però, es concentraran en tres jornades, del dia 20 al 22 de juny,

Les jornades estan obertes “a tota la gent preocupada per la ciutat”

estructurats en quatre grans àrees temàtiques: el patrimoni i la seva gestió, la política d'habitatge (com activar espais buits), l'energia i la sostenibilitat lligades a la salut i la mediació i l'educació com a eines de futur. Entre els ponents, a més d'ar-

quitectes, hi haurà des d'antropòlegs fins a pedagogs, passant per especialistes en dret o en gestió cooperativa, entre altres àmbits.

Per situar els termes d'aquests debats, des d'ara i fins a l'inici de les jornades EL 9 NOU publicarà articles de reconeguts arquitectes sobre cada un dels eixos del debat. El primer d'aquests el signa el gironí Josep M. Fortià, doctor arquitecte, que ha estat professor a la Universitat de Girona, cap d'estudis i sotsdirector a l'Escola Superior d'Arquitectura de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC) i autor d'una tesi doctoral sobre espai públic contemporani.

SI...

Del disseny a Osona

Victor Sunyol

No calen gaires mirades per adonar-se que l'exposició “Abans i ara. Del grafisme al dis-

seny gràfic a Osona”, que es pot veure en cinc espais de Vic, és important, que ofereix un repàs metòdic i ampli per la història del disseny a Osona en totes les seves manifestacions.

Però potser no és prou evident tot el que hi ha darrere: la feina de recollida que ha suposat, no només del material històric en arxius i col·leccions, sinó també el pràcticament exhaustiu inventari dels professionals actualment actius.

I la tria dels materials exposats, que parlen per ells mateixos i que en conjunt filen una història que ho és alhora d'un art, d'una indústria i d'unes estètiques.

Cal agrair tot això al dissenyador Anton Granero –un dels pioners del disseny contemporani a la comarca– i a l'Escola d'Art de Vic.

L'exposició és el germen d'una història que cal fixar i escriure, un primer i importantíssim pas que no pot desaparèixer amb l'exposició. És del tot necessari que se n'editi un catàleg complet.

La ciutat no es pot permetre el luxe de dilapidar tanta feina ben feta, d'ignorar un esforç tan gran i un resultat tan reeixit. Té el deure cultural i moral de preservar i fixar aquest fragment d'història.

Però sembla que no es farà. I un dia ho lamentarem.

Un projecte de Joan Puigcorbè, de Ripoll, finalista als premis FAD Internacional

Ripoll Un projecte de l'arquitecte ripollès Joan Puigcorbè realitzat a Agrigento (Sicília) ha estat seleccionat com a finalista als premis d'arquitectura FAD Internacional 2016, que s'entregaran el proper dia 8 de juny a Barcelona. Puigcorbè va dissenyar una passarel·la d'accés al recinte arqueològic conegut com la Vall dels Temples, del qual el jurat ha destacat “una selecció sensible i acurada de mitjans”.

Repensant les ciutats

Josep Maria Fortià *Doctor arquitecte*

L'arquitectura tradicional dels nostres pobles i ciutats estesos pel territori és una important referència de la nostra cultura i per tant és un tema que cal abordar en un debat ampli d'arquitectura com el que es planteja i en aquest marc de la capitalitat de la cultura catalana.

Cal tractar el tema de la tradició en l'arquitectura i en l'urbanisme en diverses dimensions: històrica, cultural, productiva, social, econòmica... és a dir, un conjunt interdisciplinari de variables que no podem obviar a l'hora d'entendre la ciutat tradicional perquè si no ens arrisquem a no poder copsar-la en tota la seva diversitat.

Aquest patrimoni va néixer a partir d'uns materials extrets de l'entorn natural i amb tècniques constructives adquirides per processos evolutius o per raons culturals. Al llarg de la història aquests teixits urbans han passat per diferents etapes en la seva evolució i actualment hi podem reconèixer diferents traces, rastres de les seves diferents identitats a nivell històric, social, cultural...

A Catalunya tenim una gran riquesa de pobles i ciutats on s'han donat i es donen aquests processos i aquestes sinèrgies. Podríem parlar dels nuclis de l'Empordà interior amb el fenomen del turisme de segones residències que ha substituït el món agrari tradicional, de la ciutat de Girona com a exemple d'intervenció des de l'estratègia de l'equipament i la intervenció acurada en l'espai públic, de les intervencions en els barris degradats de Tortosa amb noves dinàmiques d'habitatge social, dels barris del Poblenou o el Raval a Barcelona on els antics tallers i els sectors fabrils han donat pas a noves àrees de serveis vinculats al nou coneixement i del comerç més innovador.

Són claus els conceptes d'identitat, essència i ambient. Cal plantejar una reflexió sobre el paper de l'arqueologia o els rastres de la història en els nuclis antics i com aquests rastres es poden recollir en les noves dinàmiques actuals dels teixits històrics. És interessant també la idea del mosaic o collage de diferents paisatges de l'arqueologia en un de sol definint un

paisatge urbà que és l'addició de diferents capes de la història de la ciutat. Aquest és un gran debat a tenir en compte en els propers anys, en els quals assistirem a una nova generació d'intervencions en els centres històrics de les ciutats catalanes amb tot de noves sinèrgies socioculturals i mediambientals. Això és molt evident en el teixit de la ciutat de Vic, on cal buscar un diàleg entre el discurs de l'arqueòleg i de l'antropòleg aplicat a la ciutat i el seu territori.

A partir d'aquella lectura prèvia dels conceptes d'identitat, essència i ambient cal definir unes estratègies d'intervenció en aquests teixits a partir de cada cas concret. En cada situació caldrà referir-se als paràmetres i les eines d'estudi dels teixits urbans des del camp de l'urbanisme i l'arquitectura: l'anàlisi

del teixit a partir de l'estructura de les parcel·les, l'espai públic dels seus carrers i places, els materials i tècniques de la construcció tradicional i el llenguatge de la seva arquitectura autòctona amb totes les seves intervencions i capes posteriors al llarg del temps.

Aquest és un discurs en què caldrà fer aflorar les sinèrgies socials, urbanístiques i de gestió econòmica. Concretament serà necessari posar èmfasi en els processos de transformació física i social d'aquests espais representatius de la ciutat, la possible incidència del comerç, de la pressió del turisme en

determinats casos, amb la seva potencial influència en la rehabilitació i revitalització d'edificis i àrees abandonades. També cal discutir sobre l'augment del valor del sòl, de les rendes, i d'aquesta manera els canvis en la població resident i la possible conversió dels usos residencials en activitats comercials o eventualment de segones residències.

Finalment cal posar de relleu la necessitat de plantejar un debat focalitzat en el centre històric de Vic, en el qual s'ha fet un taller de recerca per part dels alumnes de la Universitat Rovira i Virgili. Sobre aquest cas concret cal parlar de les variables socials, culturals i ambientals que hi juguen i de quines estratègies d'intervenció es podrien plantejar. La intervenció complexa recollint totes aquestes dinàmiques no és una tasca fàcil, però tanmateix cal proposar la intervenció de diferents perfils professionals amb visions parcials i profundes alhora per tal d'intuir algunes opcions de futur.

En el cas del centre històric de Vic, cal parlar de les variables socials, culturals i ambientals que hi juguen, i quines estratègies d'intervenció es podrien plantejar